

List ljudstvu v pouk in zabavo.

14. **Priloge** vsak četrtič in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četr leta 1:50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge Evropevske države 8 K. **Priloge** tudi sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udeležba „Kotičkega“ tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

15. **Plačila** od enostopne petitvrste za enkrat 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Male naravnosti“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka petitvrsta 24 vin., izjave ali Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprete reklamacije so pooblašene proste.

Večerjal sem v tej presrečni družini, kjer so mi ponudili tudi prenočišče. A nekaj me je grabilo za srce, me vleкло venakaj v temno noč; samo da bi že vendar enkrat bil konec temu beračenju, temu klavištvu brez cilia! Da bi le našel svoj polk! Težko sem se ločil od teh ljudi, ki mi jih je naklonila v nekaj urah zgodba moje vojne usode.

astronega podmorskega boja zoper naše sovražnike. Slava mu!

Pogreba velikega admirala Hausa, ki se je vršil dne 10. t. m. v Puli, so se udeležili cesar, maršal nadvojvoda Friderik, nadvojvoda Karl Štefan načelnik generalnega štaba Hecendorf, vojni minister Krobatin, generalni polkovnik Boroevič in minister na kraljevem dvoru, baron Roszner, kot zastopnik ogrske vlade. Truplo rajnega velikega admirala je ležalo na odru na veliki bojni ladji „Viribus Unitis“, pokrito z bojnim praporom. Ko so truplo slovesno blagoslovili, so ga prenesli v čoln. V čolnih so spremljali cesar in drugi dostojanstveniki truplo mrtvega admirala na zadnji vožnji po Adriji. Ko so dospeli na kopno, se je spreved razvil k mornariški cerkvi, kjer se je truplo nanovo blagoslovilo. Cesar se je spreveda udeležil. Po sprevedu je cesar obiskal vdovo rajnega velikega admirala. Krsto sta krila venca naše ga in nemškega cesarja.

Spor z Ameriko.

Da je Amerika zaradi naznanjenega poostrenega podmorskega boja prekinila diplomatske (politične in trgovske) zveze z Nemčijo, smo že poročali. Ko je ta svoj sklep drugim državam naznanila, je posebej pozvala vse nevtralne (nepriprane) države, naj sledijo njenemu zgledu in isto tako pretrgajo z Nemčijo vse diplomatske zveze. Ta klic je bil zelo hudoben. Amerika sama v vojski ne bo napravila veliko škode, pač pa bi ne bilo brez pomena, ako bi se spustile v vojsko še tudi one sosedne države, ki mejijo na Nemčijo in se še dosedaj niso udeležile vojnega plesa. To so Švica, Nizozemska in Danska. Toda ljubše nam je, ako tudi druge države, ki ravno ne mejijo na Nemčijo, ne začnejo z njo vojske. Tu pridejo v poštev v Evropi: Španija, Švedska, Norveška in Grška, v Ameriki pa zlasti južnoameriške države Argentinita, Brazilija in Chile.

Samoumevno je pač, da je ves svet z napeto pozornostjo čakal, kaj bodo storile države, ki jih je Amerika pozvala, da gredo za njo. Sedaj je kocka že padla. Nobena država ni pretrgala z Nemčijo zvez, ampak vse so ji poslale samo bolj ali manj odločne ugovore proti poostrenemu podmorskemu boju. V ugovorih si sicer še vedno pridržujejo svobodo dejanja, ako bi njihove ladje ali njih državljanji trpeli kako škodo, ki ni v mednarodnem pravu utemeljena, toda nameravan splošen naskok Amerike se ni izvršil. Pač pa se je Amerika osmešila pred svetom, ker se je pokazalo, da nima one privlačne moči, ki si jo je sama domišljevala.

Amerika bo odslej še bolj previdna. Z Nemčijo je pretrgala le zveze, a vojske še ji ni napovedala. Z Avstrijo pa še niti zvez ni pretrgala, kamoli da bi ji napovedala vojsko. V Ameriki sami se je začelo tudi močno gibanje proti vojski. Čakati je treba le, kaj bo Amerika storila, ko bo sovražen podmorski čoln prvič potopil Američane ali kako ameriško ladjo. Takrat se bo pokazalo, ali si v resnici upa tudi z orožjem in dejanjem vstopiti med vojskujoče se države.

Švica proti blokadi.

Švicarska vlada je dne 11. februarja izročila

avstro-ogrskemu poslaniku v Švici odgovor na napoved poostrenega podmorskega boja z dne 31. januarja t. l. V njem izjavlja, da proglasitev poostrenega podmorskega boja pomenja težko poseganje v pravice Švice kot nepristranske države do svobodne trgovine, katere pravica ji je zajamčena v mednarodnem pravu. Blokada, ki je proglašena nad vsemi četverospornimi pristanišči, ki za Švico pridejo v poštev, resno ogroža oskrbovanje Švice z živili in surovinami. Četudi leži francoska luka Cette, ki se vsled prijazne pogodbe s francosko vlado uporablja za uvoz blaga v Švico, izven zaprtega vodovja, vendar je pomorska trgovina tako omejena, da švicarsko narodno gospodarstvo trpi vsled tega zelo občutno škodo. Od avstrijsko-ogrške vlade določena morska zapora je sledila celi vrsti odredb, ki so v nasprotju z določili mednarodnega prava in omejujejo prostost gospodarskega gibanja; v teh razmerah je še težja in usodnejša. Švicarski zvezni svet je torej prisiljen, da najodločnejše ugovarja proti napovedani blokadi in njeni izvršitvi, v kolikor prekršuje po mednarodnem pravu priznane pravice nepristranskih držav. Zvezni svet sicer ne dvomi o tem, da bo avstro-ogrška vlada vse storila, da po možnosti zabrani težke posledice, ki bi iz blokade nastajali za švicarske državljane in za gospodarsko življenje Švice.

Švica odklanja.

V spomenici, katero je Wilson dne 4. februarja po ameriškem zastopniku izročil švicarski vladi, je obvestil švicarski zvezni svet o ukinjenju diplomatskih zvez z Nemčijo. Obenem je Wilson naznanil Švici, da bo Amerika v slučaju, ako bi Nemčija dejanski izvršila vse svoje obrazložene načrte, porabila vso svojo moč v obrambo svojih državljanov. Spomenica zatrjuje, da se Wilsonovo postopanje popolnoma vjema s temeljnimi načeli, ki jih je on razložil v poslanici ameriškega senatu dne 12. januarja. Zato sodi da bi se pospeševal svetovni mir, če bi se tudi vse druge nevtralne države pridružile nastopu severoameriške vlade. Švicarski zvezni svet je takoj naslednji dan odgovoril Wilsonu, da bo v tem važnem vprašanju, predno se končno odloči, vprašal druge nevtralne države za njihovo mnenje. Že vnaprej pa se opozori predsednika Wilsona na posebno stališče Švice, ki ga povzroča ustava, stoletno izročilo in volja ljudstva: vse to zahteva popolno nepristranost.

Dne 9. februarja pa je Švica naznanila severoameriški vladi svoj končni odgovor. Kakor je švicarski zvezni svet že dne 14. avgusta 1916 naznanil vladam, da hoče Švica v sedanjih vojski ostati nepristranska, pri tem vstraja še tudi danes. Zvezni svet in zvezni zbor odločno izjavljata, da hoče Švica vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago, tekom cele vojske čuvati in ohraniti svojo nepristranost in nedotakljivost svojega ozemlja. Dogodki tekom vojske so zvezni svet potrdili v prepričanju, da je stroga in poštena nepristranost Švice potrebna ter da je neodvisnost in nedotakljivost švicarskega ozemlja v interesu evropske politike. Švica bo tako dolgo vstrajala pri svoji nepristranosti, dokler se ne bo kršila neodvisnost in celotnost dežele, kvarili deželni interesi, ali pa žalila čast švicarske države. Švicarski zvezni svet opozarja Wilsona na zemljepisno dejstvo, da je Švica od vseh strani obdana od bojujočih se držav; če bi opustila nepristranost, bi njeno ozemlje gotovo takoj postalo splošno bojno torišče.

Če tudi se bodo gospodarske razmere v Švici vsled napovedane blokade razvijale še tako slabo, vendar se zvezni svet ne more odločiti, da bi napram Nemčiji sledil Wilsonovemu vabilu. Zvezni svet se samo omejuje na ugovor proti napovedi blokade, in proti njeni izvršitvi, v kolikor bo kršila v medna-

rodnem pravu zajamčene pravice nepristranskih držav.

Spanija ugovarja.

Španska kraljeva vlada izjavlja o poostrenem boju P-čolnov naslednje: Španska vlada utemeljuje svoj ugovor z dejstvom, da je naznanilo, ki pravi, da je plovba po gotovih morjih popolnoma zaprta, izven obsega temeljnih načel mednarodnega prava. Posebno pa se utemeljuje svoj ugovor s tem, da je pravica uničenja v nasprotju s temeljnimi določili, po katerih so se sicer vedno ravnali vsi narodi. Še celo v trenutku največjih nasilnosti, Španska vlada, vselej pripravljena v ugodnem trenutku pribeči s karaki za mir ali pripomagati do zaželenega mira, ne more priznati upravičenosti kakega izjemnega stanja, vsled katerega bi bil otežkočen ali zmanjšan trgovinski promet Spanije in bi bilo ogroževano ne samo gospodarsko življenje te dežele, marveč tudi življenje njenih podanikov. Španska vlada ne dvomi, da bo našla avstro-ogrška vlada z oziroma na prijeljske odnose, ki vežejo obe državi, sredstva in pota, da se zadosti želji Spanije ter da ne bo ukinjen narodni obstoj Spanije.

Nizozemska ostane strogo nepristranska.

Iz Haaga se dne 8. februarja poroča: V začetku se je v drugi zbornici podal minister Cort van der Linden sledečo izjavo: Sedaj sem v položaju, da morem nekoliko natančneje poročati o resnih dogodkih v zadnjem času. Vlada je dosedaj v najtežavnih razmerah vojske samostojno določala svoje stališče. Ni našla nobenega vzroka, da bi vsled zdaj od Nemčije napovedanega poostrenega boja P-čolnov drugače postopala. Vlada se je med vojsko strogo ravnala po mednarodnem pravu. Kar je pravica, ostane po njenem mnenju pravica, čeprav jo drugi kršijo. Vlada ni opustila, da ne bi tam, kjer so trpeli škodo interesi Nizozemske, resno ugovarjala proti postopanju raznih vojskujočih se držav, ako se po njenem mnenju to postopanje ni moglo spraviti natančno v sklad z mednarodnim pravom. Zlasti je visoko cenila temeljno načelo prostosti na morjih. Zoper odredbo, katero je Nemčija sedaj napovedala, je vlada, ne da bi spremenila svoje nepristransko stališče, odločno ugovarjala, in sicer kar se dostaje oviranja plovbe po morju, kakor tudi nameravane uporabe podmorskih čolnov, ki se ne strinja z mednarodnim pravom. Ravnotako, kakor pri drugih dogodkih, kjer se je kršilo mednarodno pravo, tudi sedaj ni vlada našla nobenega povoda, da bi kaj spremenila na svoji mednarodni politiki. Odločno se drži politike, vselej odobrene od obeh zbornic, da hoče ostati strogo nepristranska napram vsem strankam. Vlada ne bo odjenjala od svojega sklepa, da se bo z oboroženo silo ustavila, ako bi kdo kršil naše ozemlje ali našo samostojnost, in naj bi prišlo to kršenje od katerekoli strani. Težkoče, ki so posledica mednarodnega položaja, upa vlada premagati z odločnostjo in previdnostjo.

Danska ostane nevtralna.

Vse vesti, ki prihajajo iz Danske, zatrjujejo, da ostane tudi Danska gotovo nevtralna. Uradno besedilo odgovora Wilsonu še ni objavljeno.

Švedska noče z Wilsonom.

Švedski zunanji minister je severoameriškega poslaniku Norrisu v Stockholmu dne 9. t. m. kot odgovor na Wilsonov predlog nevtralcem izročil sledeč odgovor: Politika, katero je švedska vlada tekom te vojske zasledovala, je stroga, nepristranska nevtral-

Daruško je potresaval jok usmiljenja, ko sem ji podal roko. Saj usmiljeno nežna dušica ni umela, kaj da teži, vleče in goni mene vojaka proč iz gostojubne hiše, na cesto in v temo. Le g. general je pripomnil, da ravnam po vojaško dolžni obveznosti. Inženir me je pospremil do hleva, da bi mi bil v pomoč pri sedlanju.

Po 9. uri zvečer sem ostavil Lvov in zavil proti selu Sokolniki. Vam je moje kljuse brealo, vriskalo in teklo kot bi mu kuril pod nogami, saj sem ga neusmiljeno drezal z ostrogami. Sedaj sem bil gospodar, ki se je krvavo maščeval za vso povžito živalsko trmo in nagajivost. Jezdil sem po večini v diru in dospel čez poldrugo uro v Sokolnike. Potipal sem po sedlu odzadaj, je-li je še privezan na njem moj kovček. Ta je še visel na motvozu, a med ježo se je odprl; srečno sem raztrosil med potjo vse, kar koli sem nakupil. Rešil sem le pelerino, ki sem jo ogrnil pred odhodom. Za zagrešeno neprevidnost sem se pa praskal za ušesi, a tolažila me je zavest, saj je mesto blizu, si bom pa še enkrat vse oskrbel.

Selo Sokolniki je presneto dolgo in razsežno. Prejezdil sem celega po dolgotosti, vprašajoč po vojaki. Iz bajt so prilezli ljudje na trkanje, vendar je vsak le odkimal:

„Todi nemaje žolura (vojake).“

Res, v celi vasi ni bilo niti jedne vojaške sukne. Kam pa sedaj? V Lvov nazaj ali ostati tukaj? Pred ta plot pomisleka vrednih vprašanj sem se postavil v oni noči in sklenil: Nočevati tu noč, drugo jutro pa zopet v Lvov. Po zunanosti najlepšo hišo sem si odbral za nočevanje. Dolgo sem trkal, da je zaropotal zapah in skozi vrata je pobulil zarašeni

žid. Vidno ga je pomajal strah pri pogledu na vojaka, ki se klati pozno v noči okrog. Žid je zbral svojo pičlo koražo in tresoč se vprašal:

„Česa želite, velemožni gospod?“

Na kratko sem mu povedal, da bova jaz in pa konj nočila pod njegovo streho. Stari pograbiš je storil vse, kar sem mu velel, s prisiljeno uljudnostjo, kateri je bilo primešanih nekaj kapljic strahu. Konju je položil, meni pa pripravil slamnato ležišče v posebni sobi. Blebetavi kosmatin bi bil rad bogzna kakih novih izmotal raz moj jezik, a sem trdovratno molčal in se zavalil na slamo. Dobro sem spal.

Solnce me je že pozdravljalo skozi okno, ko si sem vzbujen omencaval oči. Postopil sem h konju na dvor. Bulil je pri praznih jaslinh in sameval v hlevu. Pri tako visoko vozečem solncu ni bilo v celi hiši živih duš. Vse sobe so bile na stečaj odprte, a čitut je izginil v noči z družino in imetjem. Židovski beg mi je raztolmačil grom topov, ki je tudi meni grozil na uho. Abrahamov potomec se je prestrašil tega bobnečega vrvenja in posmical neznano kam. Hvaležem pa sem bil Bogu in njemu, da mi le mojega konja ni potatilo.

Ta dan je bila nedelja in jaz sem zajezdil nazaj v mesto. Žival sem pustil v inženirjevem hlevu, in krenil proti jezuitski cerkvi, da bi maševal. V tem starodavnem hramu božjem je bilo natlačeno mestne gospode, da je kar švistelo po cerkvi samega drgnenja ob svilnati obleki v stiski. Ministriral mi je artilerijski stotnik. Verniki so prisostovali tej službi božji in na glas ihteli pri povzdigovanju. Ne vem, a je to poljsko-gospodsko navada, ali jim je bližajoči se

grom topov izžemal iz oči solze strahu pred nepoznano, a že glasno trkajočo vojno bedo in grozo.

Po službi božji nisem krenil več k inženirjev, ampak prestopil prag preproste gostilne, kjer so točili pivo. Tukaj, pri vrčku piva, sem se sestal z že znanim stotnikom od 47. pešpolka. Mož mi je porazložil, da je dospel še le danes jutro v mesto, da so mu obvezali od krogle opraskano levico. Zaupal in potožil sem mu tudi jaz zavore bridke negotovosti. Tovariš mi je svetoval, naj jezdim popoldne z njim k njegovemu polku, saj spadava oba k isti diviziji. Se bo že dognalo, kje da so moji ljudje.

Prav zadovoljen sem bil s tem predlogom, še prav vesel, ker sem iztaknil znanega človeka, ki je bil pripravljen, me potegniti iz tega samotnega tavanja. Tovariš je bil bahato-ponosen, da je Dunajčan, ki bi „ga“ slobodno posrkal cele polovnjake, a bil bi brijten; kar nič bi se mu ne poznalo. Pri vsakem vrčku se je bolj razvnel in videti je bilo, da ga povžiti alkohol ne dela brihtnejšega, ampak kričavo in okajeno glasnega. Bog zna, kaj mi je vse nakvantal: o svojih činih v prvi bitki, o svojem najboljšem konju in o hrabrih štajerskih fantih, ki jih je danes zgodaj ostavil pred Lvovom, v vasi Dimitrijev.

Popoldne sva se oba vesele volje zmotala na konje, da podirjava skupno v že omenjeno vas. Gospod stotnik se je sumljivo pogugal v sedlu, pregloboko je bil pogledal v hvalisani vrček. A kljub temu je bil na potu zabaven in pel na vse pretege hvala svoji kobili, ki jo doma jezdi njegova soproga, in da lucika zna skakati na dolgo in široko, ko bi se bila žolala v cirkusu.

(Dalje sledi.)

most. Vlada je storila vse, kar ji je mogoče, da zve-
slo izpolnjuje vse dolžnosti, katere ji nalaga ta poli-
tika. Vlada se je večkrat obrnila do nevtralnih dr-
žav, da bi dosegla skupno delo med njimi. Še pose-
bno ni opustila, da ne bi stavila vladi Zedinjenih dr-
žav tozadevnih predlogov. Z obžalovanjem pa vlada
pribije, da koristi Zedinjenih držav niso dovo-
lili, da bi se Zedinjene države pridružile predlogom
švedske vlade. Predlogi kraljeve vlade so dovedli do
sklepa, da Švedska, Danska in Norveška skupno na-
stopajo proti vojskojem se strankam. Kraljeva vla-
da, ki ima srce za nepopisno trpljenje, ki od dne do
dne vedno hujše obtežuje vse človeštvo, je priprav-
ljena, da porabi vsako nudečo se ji priliko, da pri-
pomaga k bližnjemu, stalnemu miru. Vlada je torej
hitela, da se pridruži plemenitemu podvzetju predsed-
nika Wilsona v to svrhu, da se preiščejo možnosti,
ki bi vodile do pogajanj med vojujočimi se stranka-
mi. Predlog, ki je bil predmet sedanji izmenjavi pis-
menih izjav, navaja kot cilj skrajšanje vojnega zla.
Vlada Zedinjenih držav pa je kot sredstvo za doseg
tega cilja izbrala način, ki je popolnoma v nasprot-
stvu z načeli, ki so dozda kraljevo vlado vodili pri
njeni politiki. Kraljeva vlada, ki se naslanja na ma-
nenje naroda, kakor se je to pokazalo v enoglasnih
resolucijah ljudskih zastopnikov, hoče v bodočnosti
kakor v preteklosti še nadalje hoditi po nevtralnosti
in nepristranosti napram vojujočim se strankam. To
svojo pot bo zapustila šele takrat, ako jo bodo živ-
ljenski interesi dežele in čast naroda prisilili, da to
svoje politiko spremeni.

Norveška odklanja.

Norveška vlada je dne 8. februarja naznanila
vladi severoameriških Združenih držav na Wilsonov
predlog, da naj ukine diplomatske zveze z Nemci o
da Norveška ne more slediti temu pozivu. Norveška
ostane še tudi nadalje nepristranska.

Grčija odklanja.

List „Central News“ poroča iz Aten, da je gr-
ška vlada odgovorila vladi Zedinjenih držav, da ne
namerava spremeniti svojega nevtralnega stališča.

Južnoameriške države ugovarjajo.

Tudi južnoameriške države se niso pridružile
Wilsonu in so po svojih vladah poslale samo protest
proti proglasitvi poostrenega podmorskega boja. V
braziljskem ministrskem svetu je dne 8. febr.
prečital ministrski predsednik protestno spomenico
proti nemški spomenici glede poostrenega podmorske-
ga boja in proti nemški blokadi. S to spomenico so-
glašajo vsi člani braziljskega ministristva.

Argentinska vlada je dne 8. februarja
izročila nemškemu poslaniku odgovor na nemško na-
poved o poostrenem boju P-čolnov. V tem odgovoru
izraža Argentinja svoje obžalovanje, da so se tako
skrajne odredbe smatrale za potrebne ter izjavlja, da
bo svoje zadržanje kakor vselej uravnala po zakonih
mednarodnega prava.

Tudi južnoameriški državi Bolivija in U-
raguay v svojem odgovoru na nemško spomenico
ugovarjata proti nemškemu stališču glede poostrene
ga podmorskega boja.

Nemčija in škandinavske države.

Nemčija bo škandinavskim državam (Danski,
Švedski in Norveški) dajala premog, ki so ga dose-
daj dobivali iz Anglije. Tudi dovolj dokaza, da te dr-
žave ne mislijo pretrgati z Nemčijo diplomatskih
zvez.

Poostreni podmorski boj.

Nemci so si zgradili podmorske čolne tako ve-
like, da lahko po par mesecev ostanejo zunaj na mo-
rju. Pravijo tudi, da jih podmorski trgovski čoln
„Bremen“ oskrbuje z gradivom in živili na morju.
Zdaj se bo „Bremenu“ še pridružila „Deutschland“, ker
ne sme več v Ameriko. Nemci upajo, da bodo v
mesecu potopili ladij za 1 milijon ton. Sovražniki bo-
do baje vsled tega boja najbolj občutili pomanjkanje
premoga, surovih rud in lesa. Uspeh poostrenega
podmorskega boja ne obstoji samo v tem, koliko so-
ražnih in nevtralnih ladij potopijo, ampak še bol-
je, da sovražna in nevtralna trgovska brodovja ne
upajo več na morje, ali pa le v malem številu. Iz
vseh držav prihajajo poročila, da je trgovsko pa-
roplovstvo skoraj popolnoma ustavljeno. O potopljenih
ladijah poročajo le sovražniki, Nemčija ne. Zato po-
datki niso zanesljivi. Dosedaj še ni Nemčija po-
tola nobene ladje, s katero bi se potopili tudi nevtral-
ni državljani.

Uspehi poostrenega podmorskega boja.

Poostreni podmorski boj silno upliva na pa-
roplovstvo v nevtralnih in sovražnih deželah. Velika
večina paroplovnih družb je popolnoma ustavila plo-
vbo trgovskih in potniških parnikov. Še celo ribo-
lovstvo v zatvornem ozemlju je večinoma ustavljeno.
Na tisoče mornarjev je brez kruha.

Na Španskem počiva skoro vse paroplov-
stvo. V Barceloni so n. pr. sklenile ameriške organi-
zacije, da pod sedanji razmerami ne sme nobena
ladja odpluti na odprto morje. V barcelonski luki je

zasidranih čez 60 ladij. Enako je v drugih španskih
lukah. Na stotine mornarjev je brez zaslužka.

Na Nizozemskem je večina parnikov za-
sidranih v pristaniščih. Družba „Haarlem“, ki ima
43 parnikov, je imela dne 12. februarja 37 ladij v do-
mačem pristanišču. Neka druga družba, ki je imela
svojih 28 ladij v službi Anglije ter je prevažala bla-
go iz Amerike v Evropo, je odločila vse svoje la-
dje domov.

Enako kot v nizozemskih, je v danskih,
švedskih in norveških pristaniščih. Kakor
se glasijo poročila, je pomorski promet iz teh dežel
čez zatvorno ozemlje popolnoma ustavljen. Samo v
Kristijaniji leži v pristanišču nad 80 parnikov. Edi-
no med Nemčijo in severnimi deželami se plujejo ne-
katere ladje, ki pa imajo strogo določena znamenja.
Ker se med mornarji in pristaniškimi delavci, ki so
brez dela, opaza nevarno gibanje, so vlade določile
stroge varnostne odredbe in so vse potrebno odredile,
da dobijo brezdelni nadalje svoje plače.

Tudi Italija je radi poostrenega podmorske-
ga boja v hudih skripeh. Zaloge premoga gre-
h kraju. Od 1. do 10. februarja bi moralo v italijan-
ska pristanišča pripluti 48 premogovnih parnikov iz
Anglije, a dospelo jih je samo 7. Ostali so bili ali
potopljeni, ali pa so se pred P-čolni skrili v četve-
rosporumova pristanišča. Do dne 12. februarja s
P-čolni potopili že 12% italijanskih ladij.

Poostreni podmorski boj pa silno upliva tud
na ameriško paroplovstvo. V Novem Jorku in v
drugih severoameriških pristaniščih je zasidranih
na stotine ladij, ki so dosedaj vozile med Evropo in
Ameriko. V Novem Jorku leži nakopičenih čez 5000
poštinih vreč, določenih za Evropo. 32 ladij je oblo-
ženih z žitom in petrolejem za Anglijo in Francijo.
A ladje si ne upajo na odprto morje. Samo v Novem
Jorku je brez službe 2300 mornarjev.

Podmorski čolni so dosedaj potopili, kot se dne
12. februarja uradno poroča iz Berlina, sovražnih
ladij, ki so imele skupno 822.535 ton, t. j. nad 800
ladij. V tem še niso vštete pomožne križarke in dru-
ge manjše ladje. To ogromno število potopljenih ladij
je za 100.000 ton večje, kot je bilo število ladij fran-
coske mornarice, ki se računa kot tretja največja
mornarica na svetu.

Avstrijci in Amerika.

Zveze med Avstrijo in Ameriko se dosedaj ni-
so ukinjene. Ameriška vlada baje želi, kakor poroča-
jo švicarski listi, da bi se zveze med Ameriko in Av-
strijo ne ukinile.

V Ameriki so močne avstrijske in nemške dru-
žbe, katere imajo v rokah veliko industrijo in dru-
podjetja. Dne 6. februarja je 500 takih družb po svo-
jih zastopnikih sklenilo odločen protest proti vmeša-
vanju Zedinjenih držav v vojno. V Ameriki prebiva
med drugimi okrog 200.000 Slovencev in Slovenk, ki
imajo tam večinoma dober kruh. Ako bi nastala med
Zedinjenimi državami Severne Amerike in Avstrijo
vojna, bi bili naši rojaki v Ameriki izpostavljeni
veliki nevarnosti. Radi tega ameriški Slovenci želi-
jo, da se razmerje med Avstrijo in severoameriški
Zedinjenimi državami ne spremeni.

Naše žrtve za domovino.

Sv. Jurij ob Ščavnici: Vrste naših
mladeničev se redijo. Najboljši padajo v grob. Po-
trih srce zopet beležimo novo in nepogrešljivo žrtev
iz naše župnije. Seliški mladenič Jakob Gomzi je
dal svoje mlado življenje v boju za domovino dne 17.
decembra 1916. Smrtni strel ga je zadel v trebuh. Po
kratkem in udanem trpljenju je izdihnil svojo bogo-
ljubno dušo. Pokopan leži na pokopališču v Oseku,
v grobu št. 212. Mir duši blagega, tihega, od vseh
čislanegega mladeniča. Priletnim staršem pa, ki jim je
Bog odvzel palico njihove starosti, sožalje.

Žalostna novica je ranila srce staršem, sestri
in šestim bratom, ko so dobili poročilo od č. g. vo-
nega kurata, da je zadel ruska krogla pridnega in
poštenega mladeniča Ernesta Slaček iz Ročice
pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Žrtvoval je
svoje mlado življenje v 21. letu svoje starosti za ce-
sarja in domovino. Izpolnjeval je zvesto svoje dol-
žnosti do cesarja, naprej proti izdajalskemu Labu.
Tam je bil ranjen, ko pa je zopet ozdravel, se je po-
dal v Galicijo, kjer je našel svoj prerani grob. Rad
je pisal svojim ljubim staršem, sestri in bratom na
bojišče ter si je vedno želel, da se zopet vsi veseli
snidejo. Odkar je bil v Galiciji, sta bila z bratom
Mihaelom skupaj, a on pri smrti Ernestovi ni bil,
ker je precej daleč od njega v bolnišnici junaško ži-
vljenje izročil Bogu. Njegovo telo počiva v bližini
brata Dominika, ki je padel že leta 1914. Naj jima bo
tuja zemlja lahka!

Došla je žalostna vest, da je žrtvoval svoje še
mlado življenje za cesarja in domovino Anton Munda
iz Bratonečic, župnije Sv. Tomaž pri Or-
možu, star 24 let. Padel je v najlepši dobi svojega
mladega življenja. Sovražna italijanska krogla mu je
pretrgala ni življenja.

Iz Slivnice pri Mariboru nam pišejo:
Žalostno vest smo dobili, da je umrl v bolnišnici v-
sied ran, zadobljenih na italijanskem bojišču, vrl
mladenič Janez Grašič, p. d. Jenžetov, doma iz Po-

lane pri Slivnici, star 25 let. Bil je edini sin. It-
ljanska krogla mu je pretrgala nit mladega življenja.
Vseposod so ga radi imeli.

Iz italijanskega bojišča nam je došla tužna no-
vica, da je padel dne 18. januarja junaške smrti za
domovino in cesarja mladenič Ivan Kolar iz obče-
spoštovane Homotove rodbine na Polzeli. Bil je
priden in pošten mladenič in krepka opera na obšir-
nem posestvu svoje matere, dokler tudi njega ni po-
klicala vojaška dolžnost proti laškemu izdajalcu. Ta-
ko mlad, še komaj 18 let star, pa že je moral žrtvo-
vati svoje življenje pred izdajalskim polentarijem.
Kako bridko občutimo izgubo predragega nam Iva-
na, to ve le On, ki je nad nami in po čegar vsemogo-
čni volji se je to zgodilo. Žalost je še tem večja,
ker se nahaja tudi starejši in sedaj edini sin že od
začetka te grozne vojske na bojišču in že tudi nekaj
časa ni glasu od njega. Žalujočo mater in sestre pa
naj pošlazi neskončno modri Bog, rajnemu in nepo-
zabnemu Ivanu pa bodi bogat Plačnik!

Vsem padlim slovenskim junakom naj sveti ve-
čna luč!

Italijansko bojišče.

Na Goriškem so naši dne 9. februarja
pričeli napadati italijanske postojanke med Tolmi-
nom in Vrtojbo. Že prve dni so dosegli lepe vspehe.
Sovražniku smo odvzeli celo vrsto prednjih jarkov,
in vjeli nad 1000 mož. Bojev se udeležujejo tudi deli
našega slavnega domačega pešpolka št. 87. — Ita-
lijanski letalci so dva dni zaporedoma pripluli nad
Trst in okolico in metali bombe. Naši zrakoplovi so
dne 11. februarja napravili poizvedovalni polet v
Albanijo, dne 12. t. m. pa so obmetavali mesto Brin-
dizi na Italijanskem in tamošnje vojaške naprave z
bombami.

Na južnem Tirolskem postajajo boji dan
za dnevom živahnejši. Ob švicarski meji smo odbili
te dni več italijanskih napadov. V južnem kotu Ti-
rolske živahen artilerijski ogenj. Vsa znamenja ka-
žejo, da stojimo na italijanski fronti pred važnimi
dogodki.

Naši uspehi pri Gorici.

Iz Goriškega prihajajo razveseljiva poročila.
Lahe potiskamo nazaj, izgubljeni jarki prehajajo v
naše roke. Zdi se, da se pred Gorico dogajajo veli-
ke reči.

V petek, dne 9. februarja, ponoči so na-
ši pred Gorico napadli Italijane, jih vrgli iz pred-
njih jarkov ter vjeli 15 častnikov in 650 mož. Uple-
nili pa smo 10 strojnih pušk, 2 minska metača in o-
bilo drugega vojnega gradiva.

V soboto, dne 10. februarja, smo pred
Gorico krepko branili zavzete jarke in smo vjeli 370
mož. Državni kolodvor pri Gorici je že
v naših rokah.

V nedeljo, dne 11. februarja, se je bo-
jevanje pred Gorico, v Vipavski dolini in na Krasu
nadaljevalo. Ta dan se je razvnel posebno hud ar-
tilerijski ogenj, kot predznak bodočih infanterijskih
napadov.

V ponedeljek, dne 12. februarja, se je v
Vipavski dolini razvil živahen artilerijski ogenj. —
Številni sovražni napadi pri St. Petru pri Gorici so
bili odbiti.

Naši štajerski vojaki pred Gorico.

Avstrijsko generalštabno poročilo z dne 10. fe-
bruarja pohvalno omenja, da se je pri zmagovitem
pohodu proti Italijanom pred Gorico dne 9. februar-
ja poleg drugih odlikoval tudi oddelek našega slav-
nega domačega štajerskega pešpolka št. 87. Nimamo
še sicer natančnejših poročil o teh bojih, a že te
kratke vrstice, ki jih je poslal v svet avstrijski ge-
neralni štab, pričajo, da so naši slovenski junaki iz-
vršili pred Gorico zopet velik čin. Gojimo prijetno u-
panje, da bo božji blagoslov spremljal naše hrabre
junake v obrambi ene najlepših točk naše domovine.

Italijani priznavajo, da so bili tepeni.

Italijansko uradno poročilo z dne 11. februar-
ja pravi, da je vzhodno od Gorice začela avstrijska
artiljerija dne 10. februarja živahno obstreljevati ta-
mošnje italijanske postojanke. Artilerijskemu in min-
skemu ognju je sledil močan napad na zahodna po-
bočja pri Sv. Katarini, severozahodno od Sv. Marka
in vzhodno od Vrtojbe med Soberjem ter železniško
črto Gorica—Dornberg. V boju za te postojanke je
prišlo do ljutega ročnega meteža. Italijansko poročilo
dostavlja, da drži italijanska artilerija prednje po-
stojanke, ki se jih ni moglo pridobiti na-
zaj, pod zatvornim ognjem.

Náš napad pri Tolminu.

Tudi na severnem delu goriške fronte, pri Tolminu, smo dosegli uspeh. Dne 10. februarja smo pregnali severno od Tolmina iz prednjih jarkov Lahe in smo jim odvzeli 42 mož.

Bombe na Trst.

Laški zrakoplovci so dne 10. in 11. februarja metali bombe na Trst, Mudžijo pri Trstu, ladjedelnico Sv. Roka in na bolnišnico v Opčini. Poročila pravijo, da so bombe napravile le malo škode.

Na bojiščih.

Rusko bojišče.

Na ruskem bojišču se opaža živahnejše gibanje. Mraz je precej ponehal. Ruske in naše patrulje in prednje čete so v stalnem stiku. Naši oddelki so zadnje dni dosegli v južni Bukovini, pri Stanislavu in na severu pri jezeru Dryswijaty nekatere uspehe. Do večjih bojov ni prišlo.

Rumunsko bojišče.

Na rumunskem bojišču so naši dne 12. februarja v moldavskem gorovju ob Valeputna-cesti vdrl v sovražno oporišče in vjeli 171 mož. Ob Seretu in ob Donavi artilerijski ogenj.

Francosko bojišče.

Vsled meglenega vremena in hudega mraza razen običajnih topovskih in zračnih bojov na celi črti nobenih važnejših vojnih dogodkov. Ne samo angleško in francosko časopisje, ampak tudi nemška poročila zatrjujejo, da se vrše na francoskem bojišču velikanske priprave, iz katerih se sklepa, da bo začet četverospornaz z velikopotezno ofenzivo, kakor hitro se bodo vremenske razmere spremenile na boljše.

Macedonsko bojišče.

Vzhodno od Paralovega ob reki Črni sq dne 12. februarja napadli Bolgari močno utrjeno postojanko, katero so branile italijanske čete. Sovražna postojanka je bila z nasokom zavzeta. Vjetih je bilo krog 100, na bojišču je pa obležalo več sto Italijanov. Na ostalem delu fronte topovski ogenj.

Turško bojišče.

Ob reki Tigris v Mezopotamiji se vrši med Angleži in Turki večja bitka. Po občutnem angleškem porazu, o katerem smo zadnjič poročali, so Angleži dobili močnih ojačenj, baje celo 3 do 4 divizije. V bitki dne 9. januarja se je Angležem posrečilo na južni strani Tigrisa potisniti Turke za nekaj kilometrov nazaj. Bitka se nadaljuje. — Na Kavkazu se na zahodnem krilu (ob Črnem morju) vrše boji poizvedovalnih čet.

Razne politične vesti.

Kdo se ne spominja, s kako silo so zahtevale nemške stranke, naj se vendar spremeni državno zborni poslovnik tako, da bo v bodoče vsaka obstrukcija nemogoča. Sedaj pa so naenkrat utihnili s to zahtevo. Kaj se je zgodilo? Nemci so prej mislili, da se bo Galicija res takoj odepila in da galiskih poslancev ne bo več v zbornici. Potem bi imele nemške stranke večino in rabile bi strog poslovnik, da bi lahko brzdale z njim nenemške stranke. Sedaj pa je gotovo, da se Galicija ne bo tako hitro izločena, da bodo torej v državnem zboru nenemške stranke v večini. Za to pa je utihnila zahteva, da se naj državnozborski poslovnik poostri.

Z ministrskim predsednikom grofom Klam-Martincem nemško časopisje ni več zadovoljno, ker še vedno ne izpolni znanih nemških zahtev. „Grazer Tagblatt“ je že prinesel članek, naj Klam-Martinc odstopi, ker si ne upa preurediti Avstrije v nemškoradikalnem smislu. Klam-Martinc pač ve, da je Avstrija domovina za celo vrsto narodnosti.

V ogrskem državnem zboru je utemeljeval poslanec Kelemen svojo interpelacijo zaradi gospodarstva v armadi ter med drugim rekel, da je o priliki nekega izleta v Budimpeške gore naštel do 30 avtomobilov, ki so bili last raznih vojnih dobaviteljev, osrednjih zavodov in gospodov vojnih industrij; v avtomobilih so se peljale na izprehod do zob z briljanti nakitene dame in elegantni gospodje, dočim vozijo bolnike in ranjence s fronte in za fronto na bornih kmetijskih vozovih, drugih vozil za te reveže sploh ni na razpolago. Tu pa delajo Nemci že drugače: rekvirirajo vse motorne vozove, ki jih le morejo dobiti, a potem jih tudi za nič drugega ne uporabljajo, kakor za prevoz ranjencev. Nekaj silno žalostnega so vpoklici jetičnih. Ko bolezen nastopi z vso silo, pošljejo bolnike enostavno nazaj za fronto: naj tam v imenu božjem razširjajo okuženje! Za fronto je zapravljanje in razmetavanje denarja in

drugega na dnevnem redu. Mož na fronti mnogokrat nima niti najpotrebnejšega; za fronto pa plavajo v razkošju.

Kaj pa z mirom? Sedaj so glasovi o miru zopet popolnoma utihnili. Ves svet gleda sedaj na spor med Ameriko in Nemčijo in na to, kako se različne nevtralne države v tem sporu razvrščajo. Le o sv. Očetu se sliši, da ima sedaj zopet novo upanje za mirovno posredovanje, ker je Španska, okoli katere se bodo sedaj zbirali nevtralc, miru bolj naklonjena nego je bila Amerika.

Tedenske novice.

Milosrčna cesarica. Na Dunaju so ustanovile katoliške gospe društvo „Družabno skrbstvo za brezdelne gospe in dekleta.“ Društvo ne skrbi samo za podporo v živilih, obleki, kurivu, ampak pred vsem, da jim oskrbi delo in zaslužek. V letu 1916 je dobilo v društvu, ki je delo sprejemalo ali posredovalo, okoli 2000 brezdelnih žensk dela in zaslužka. Zadnje nedeljo je društvo razdelilo 27.000 komadov različne obleke na dunajske bolnišnice in siromašne družine. K tej razdelitvi je prišla tudi cesarica Cita, kar je pri navzočih izzvalo nepopisno navdušenje. Kardinal Piffl je dal v krasnem govoru izraza splošnemu veselju in hvaležnosti, da imamo zopet na najvišjem mestu mogočno zaščitnico države, ki z velikim srcem, širokim pogledom in silno podvzetnostjo skrbi za siromašno ljudstvo.

† Župnik Martin Osenjak. V četrtek, dne 8. februarja, je v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradu umrl vlč. g. Martin Osenjak, župnik pri Sv. Petru pri Radgoni. Rajni je bil odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono; bil je član okrajnega šolskega sveta v Gornji Radgoni, član načelstva gornjeradgonske posojilnice ter pospeševatelj raznih dobroteljskih in narodnih društev. Rojen je bil dne 13. novembra 1852 na Hajdinu, v duhovnika je bil posvečen dne 24. avgusta 1878 ter je končanoval v Hočah, pri Sv. Ani na Krembergu, v Ljutomeru in pri Sv. Petru pri Radgoni. Leta 1892 je postal župnik na Vurbergu, leta 1901 pa je dobil župnijo Sv. Petra pri Radgoni. Slovesno mrtvaško opravilo se je vršilo dne 10. februarja pri usmiljenih bratih v Gradu. V ponedeljek, dne 12. februarja, ob 10. uri dopoldne, se je vršil pogreb na graško osrednje pokopališče, kjer je rajni položen k večnemu počitku. Blagemu pokojniku, zglednemu duhovniku in požrtvovalnemu rodoljubu svetila večna luč!

Duhovniške vesti. Č. g. Janko Slavič, ki je bil radi boleznj na dopustu, je zopet nastavljen in sicer pri Sv. Marjeti niže Ptuja. — Č. g. Alojzij Leben, kaplan pri Sv. Marjeti niže Ptuja, je prestavljen k Sv. Urbanu pri Ptuj. — Č. g. Ivan Ogradi pri Sv. Urbanu pri Ptuj, je stopil v začasni pokoj.

Duhovniške vesti iz somboteljske škofije. Č. g. Vincenci Kos, kaplan v Črensovcih, je prestavljen na Grad, č. g. Jožef Hauko, kaplan v Gradu, pa v Črensovc.

Nemška prenapetost. Nemški vojni kurat Allmer piše v „Grazer Volksblattu“ med drugim: „Gre se za našo narodno svobodo, za katero se v tej vojski pred vsem bojujemo, za svobodo: da smemo nemški misliti in čutiti, nemška govoriti in nemški delovati.“ To je vendar že odveč! Avstrija in avstrijski vojak, torej tudi nemškoavstrijski vojni kurat, se bojujejo samo za eno svobodo, da smemo avstrijski misliti, avstrijski čutiti, avstrijski govoriti in delovati. Allmerjeva svoboda že itak obstoja in ni v nobeni nevarnosti. Sedaj se gre za Avstrijo, njo je treba braniti pred sovražniki.

Nov slovenski inženir. Inženirski izpit je napravil dne 1. februarja na češki tehniki v Pragi g. Anton Ozvald, štajerski rojak iz Središča, zdaj enoletni prostovoljec v Žaleu.

C. kr. gimnazija v Mariboru. Ker v mestu ni dobiti petroleja in je zato dijaštvu učenje zelo oteženo, je ravnateljstvo ukrenilo, da trajajo semestrane počitnice do vstetega 16. t. m. V soboto, dne 17. t. m., se začne redni pouk. Kuriva ima gimnazija dovolj.

Obmejni Slovenci za naše Posavčane. Prihodnjo nedeljo, dne 18. februarja, popoldne po večernicah, priredi Bralno društvo pri Sv. Ilju v Slov. gor. v tamošnjem Slov. Domu večjo prireditev, koje čisti dobiček se bo poslal ubogim, po potresu poškodovanim družinam v Posavju. — Zgledu naših šentiljskih Slovencev in Slovenk bi naj sledila tudi ostala naša društva. Našim po potresu poškodovanim rojakom na pomoč!

Slovensko berilo za vojake na fronti. Iz bojišča se nam piše: Kako lepi so bili nekdanji zimski večeri v domači hiši, ko je vzel sin ali hči knjigo Družbe sv. Mohorja ali pa časnik v roko in bral družni novice, ko je zbrana za gorko pečjo luščila fižol ali koruzo. Pozno v noč je marsikdaj bralec zagenil list ali delal podobico med liste, da drugi dan zopet nadaljuje branje. Res, lepi so bili ti večeri! A zdaj jih ni več, vsaj za nas ne. Tretjo zimo stoje že naši vojaki na raznih bojiščih, skoraj popolnoma zakopani v visokem snegu ter čuvajo domovino. Dolgi so zimski večeri, dolgi pred vsem, ker pogrešamo svoje domače. Da si na vsaj nekoliko okrajšamo to mrzlo dobo zime, postavili smo si malo za strelskim jarkom svoje „vojaške domove“, kjer se zbiramo, pomenjuje-

mo, pišemo pisma itd. Lepo je tu, človek pozabi v tem domu težavnost svojega poklica, a vedno čutimo še, da nam nekaj manjka in to so dobre knjige in časniki. Nad vse smo se torej razveselili, ko smo čitali v zadnji „Straži“ in „Slov. Gospodarju“ poziv vlč. g. dr. Mat. Slaviča, s katerim prosim za slovensko berivo, oziroma za prispevke, da se to berivo nakupi. Dovoljujem si torej tudi jaz obrniti se na ves Slovenski Stajer s prošnjo, da se namera g. prof. Slaviča izdatno podpira. Zakaj bi morali ravno mi biti zadnji? Ko sem pred nekaj dnevi prosil za knjige svojim vojakom, sem dobil sicer tri zaboje nemških knjig, a prav nobene slovenske, ker jih Osrednja posredovalnica za vojaško berilo na Dunaju nima in torej moji prošnji ni mogla ustreči. Dragi rojaki! V imenu naših vrljih vojakov Vas torej prosim, darujte knjige, ki ste jih že prebrali, oziroma denarne prispevke, za naše liste in podpirajte požrtvovalno in hvaležno akcijo g. dr. Slaviča. Vojak je pripravljen dati za Vas svoje zdravje, da, svoje življenje, a ni torej sveta dolžnost slehernega, da mu vsaj nekoliko lajša težavni posel na fronti. Pred vsem si dovoljujem priporočiti podjetje za slovensko berivo vlč. gg. duhovnim sobratom v domovini in jih opozoriti na to zadovni poziv v „Cerkvenem zaukazniku za Lavanjsko škofijo“ 1917, št. I, odstavek 9, stran 20 in nasl. — Vsem pa, ki so pripravljeni položiti majhen dar na ta novi oltar domovinske in narodne ljubezni v imenu svojih vojakov iskreni: Bog plačaj! Alojzij Reiman, c. kr. vojni kurat 26. domobranskega pešpolka.

Slovenci v Gradu. Na Marijin praznik — na Svečnico — smo Slovenci in slovenski begunci slovesno v Gradu v cerkvi usmiljenih bratov obhajali obletnico slovenske službe božje. Kakor vselej, je bil veliki oltar tokrat zopet prav lepo okinčan. Polno elektrinih luči in sveč je žarelo ne le na oltarju, a temveč tudi po cerkvi v večjo proslavo. Velika cerkev usmiljenih bratov se je do zadnjega kotička napolnila vernega in pobožnega slovenskega ljudstva. Pridigoval je znani govornik vlč. g. dr. Nastran iz kongregacije sv. Vincencija Pavlanskega. V srce segajoči besedi je slikal spretni govornik milosti, katere smo posebno v pretekli dobi prejeli slovenski begunci po mogočni priprošnji nebeške Kraljice, Marije Device od dobrega nebeškega Očeta. Do solz je ganilo vse poslušalce pismo, koje je prejel pridigar od hvaležnega vojaka-bojevnika iz južnega bojišča, kateri sedaj biva visoko v zasneženih Alpah. Vojak se zaveda milosti božje, koje je prejel po poslušanju besede božje v materinskem jeziku, katera mu je globoko segla v že popolnoma mlačno srce po 12 letih njegovega bivanja v Gradu in katero si je dobro ohranil v svojem srcu ter se sedaj ves presunjen hvaležno ravna po njej. Kakor omenjeno, je živel že 12 let v Gradu, toda ni imel prilike slišati besede božje v svojem domačem jeziku. Tujinščine ni prav razumel in tako je začel polagoma opuščati službo božjo. Brigal se ni več za pridige, mlačnost se ga je lotila, dokler ni slednjič popolnoma zanemarjal svojih versko-kršćanskih dolžnosti. Vendar zasvitalo se mi je, tako piše. „Po svojih tovariših sem zvedel, da se opravlja v cerkvi usmiljenih bratov slovenska služba božja. Nekaj notranjega me je mikalo, nekaj pa me je vlekle tudi radovednost, v Gradu slišati slovensko pridigo in slovenske pete litanije. Stopil sem torej v cerkev. Slovenska beseda, milo ubrano domače petje me je predramilo kakor iz spanja. Spoznal sem, da nisem bil več na pravi poti. Zopet sem se čutil kakor doma v očetovi hiši, zdelo se mi je, da poslušam ljubko govorjenje svojih ljubljanih staršev, svojih dragih bratov in sestic. Začel sem moliti, pridružil sem se domačemu petju ter sklenil, od zdaj redno zahajati v cerkev. Svojo obljubo in sklep sem natanko spolnoval, dokler nisem bil poslan na južno bojno polje.“ Slično je pisala tudi neka mladenka, ki služi tukaj v Gradu, svojim staršem. „Ker nisem razumela v tujinščini pridige, sem jo začela tudi opuščati. Namesto v cerkev, šla sem druga pota. Sedaj pa sem zopet vsa srečna, odkar slišim besedo božjo v milem materinem jeziku in v cerkev k usmiljenim bratom mi je najljubša pot“, tako je vesela poročala v drugem pismu svojim domačim. Res, beseda božja v domačem jeziku seže globoko v srce! In kdo bi ne molil goreče, ko sliši moliti duhovnika slovensko. Povzdignile so pa slovesnost obletnice tudi pete litanije Matere božje s cesarsko pesmijo. Pripeljite v prihodnje še druge slovenske ovčice, ki morajo se dozdat za nje ne vedo, k tem službam božjim. — Prihodnja slovenska služba božja bo tretjo predpostno nedeljo, to je dne 18. svečana, ob navadni uri. Zberimo se tako množično kot dosedaj!

Cesar obdaroval slovensko mater. V župniji Ribnica na Pohorju ima Elizabeta Plevnik devet sinov-vojakov. Dva sta vjeta, eden pa ranjen. Mati je dobila cesarski dar 500 K in lepo podobo Matere božje, kar jej je izročil v Ribnici okrajni glavar iz Slovenjgradca.

Slovenec izvoljen za župana v Ameriki. Pri mestnih volitvah v Ely Minn. v Ameriki je bil izvoljen za župana tega mesta Slovenec George L. Brozih. Dobil je 429 glasov, njegov tekmeec Weinzierl pa 185. Brozih je uradnik prve državne banke v Ely.

Organizator sarajevskega umora obsojen. Župan v Lješnici na Srbskem, Rade Banjac, kateri je bil med organizatorji sarajevskega umora, je bil dne 10. februarja v Sarajevu obsojen radi veleizdaje na 12 let težke ječe.

Gospodarske novice.

Petrolejne karte. Ker so mnogi kraji na kmetih popolnoma brez petroleja, je cesarska namestnija naročila okrajnim glavarstvom, da naj pri razdelitvi petroleja napravijo red. Mariborsko glavarstvo bo te dni v to svrhu izdalo petrolejne karte. Župani bodo morali te karte pravično razdeljevati. Ko bo trgovec dobil petrolej, bo glavarstvo o tem obvestilo župana, kateri bo moral karte tako razdeliti, da bode vsaka rodbina dobila vsaj nekaj petroleja. Za sedaj ima mariborsko okrajno glavarstvo za celi politični okraj samo 40 sodov, t. j. približno 7000 litrov petroleja. Radi tega bodo dobile velike hiše ali večje rodbine največ 1 liter petroleja, manjše pa četrto do pol litra. Karte veljajo za nedoločen čas, t. j. do časa, ko dobijo trgovci zopet več petroleja. Brez karte se ne bo dobilo petroleja pri nobenem trgovcu.

Pritožbe kmetijskega stanu. V „Gr. V.“ piše nek kmet: Kdaj dobimo najvišje cene za milo in kdaj dobimo vojno milo? Menda se le tedaj, ko bodo vsi špekulanti, ki tržijo in izdelujejo milo, postali milijonarji. Čim slabše je milo, tem dražje ga moramo plačevati. Nobena redkost ni, ako dobimo namesto mila kamenje, ki vsebuje samo 5–8% maščobne kisline. In to milo stane nič manj nego 10 K kilogram! Enako je z usnjem. O dogodkih pri zbiranju kovin niti ne maram govoriti. Koruzo se je n. pr. odvezalo kmetom po 26 K 100 kg. Koruzne odpadke, t. j. slabe otrobe, pa moramo sedaj plačati celo po 30 K! Za c. kr. vojna močna krmila pa se mora plačati še višje cene. V mirnih časih je bila razlika med ceno pšenice in pšenično moko samo 16 v, danes pa 60 v. Ali je res zmletje danes tako drago ali je čudna uravnava vojno-žitno-prometnega zavoda, ki ima vso kupčijo z žitom in moko v rokah, tega kriva?!

Kdo draži? Primerno izjavo je izdal deželni kulturni svet nižjeavstrijski dne 26. januarja t. l.: Določitev najvišjih cen se ni obnesla, draženja prav nič ni ustavila. Povzročile so pa te cene, da je blago iz kupčije izginilo in se konsumenti grozno odirajo. To je tem lažje, ker so se določile najvišje cene le na kmetijske pridelke, dočim se železo, premog, petrolej in vsi obrtni izdelki še vedno prosto prodajajo. Karteli odirajo ljudstvo in državo samo ter kupčijo milijone. Po tem zgledu so hoteli trgovci tudi živila v roke dobiti. Seveda so se morali oprostiti najvišjih cen. To je pa lahko izpeljivo, ker za blago, ki se k nam pripelje z Ogrske ali inozemstva, ni najvišjih cen. Saj so za kmetijske pridelke na Ogrskem tako višje cene. Trgovci, ki so blago po najvišjih cenah doma kupili, izjavijo, da so ga od drugod dobili, pa jim nobeden nič ne more, če so v stanu to dokazati. Oves, ki je pri nas rastel, se prodaja 1 stot za 200 K kot ogrski oves. Se hujše je s fižolom in lečo. In ravnotako se prodaja naš krompir in naše maslo kot ogrsko blago po veliko višjih cenah. To je čisto navadna sleparija. Naše cene bi morale biti ogrske vsaj enake.

Razdeljevanje sladkorja. Cesarska namestnija je nedavno naročila okrajnim glavarstvom, naj skrbijo, da tudi kmetijske občine dobijo dovolj sladkorja. Dosedaj so namreč mestni in drugi veletržci sami po svojem okusu razdeljevali sladkor in tako se je zgodilo, da večina kmetijskih občin, posebno v bolj oddaljenih krajih ni dobila nič ali pa skrajno malo sladkorja. Prehranjevalni urad mariborskega okrajnega glavarstva je dobival mnogo pritožb in je že v zadnjem četrtletju leta 1916 vzel razdeljevanje sladkorja veletržcem iz rok in ga je pravično razdeljeval med trgovce in občine celega okrajnega glavarstva. Ljudje so morali poprej hoditi dneve in dneve po mnogo ur daleč v Maribor, da so z veliko prošnjo dobili trohico sladkorja. Zapravili so mnogo dragocenega časa, raztrgali mnogo obuvale, potrošili mnogo denarja. Sedaj, ko deli okrajno glavarstvo sladkor, pa lahko dobi vsakdo v domači občini toliko sladkorja, kolikor mu ga gre po sladkornih kartah. Naše uredništvo je dobivalo dan za dnevom več pohvalnih izjav o pravičnem razdeljevanju sladkorja v mariborskem okrajnem glavarstvu. V sredo, dne 7. februarja, pa je advokat dr. Orosel v seji mariborskega občinskega sveta prečital ugovor mariborskih trgovcev proti sedanjemu načinu razdeljevanja sladkorja in petroleja. V tem protestu pravijo mariborski mestni trgovci, da so radi načina razdeljevanja omenjenega blaga hudo oškodovani in vidijo v tem tudi resno nevarnost, da se odjemalci, t. j. kmetjsko prebivalstvo, preveč odvadajo, nakupovati blago pri mestnih trgovcih. Mariborski trgovci kličejo cesarskega namestnika grofa Claryja na pomoč. Mestni svet namerava poslati k namestniku posebno odposlanstvo, ki bi naj izposlovalo ukinitje sedanje razdelitve sladkorja. — Mariborski trgovci hočejo torej, da bi večina sladkorja ostala v mestu in da bi naši ljudje morali zopet večkrat na mesec in po več ur daleč hoditi prosjati sladkorja v Maribor in sicer samo radi tega, ker imajo sedaj mestni trgovci premajhen dobiček. Naše kmetjsko ljudstvo se odločno zavaruje proti nakanam mariborskih trgovcev in mestnega sveta in prosi oblasti, da naj ostane pri sedanjem načinu razdeljevanja sladkorja. Tudi trgovci na deželi se bodo morali postaviti za svoje pravice!

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatecu ni bilo v pretekli dobi nobenega poprašenja po tujem hmelju. Cene za tuj hmelj so bile samo na papirju in so se gibale med 95–125 K za 50 kg.

Najnovjša poročila.

Najnovije avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 14. februarja.

Vzhodno bojišče.

Armada generala-feldmaršala pl. Macken-

sena: Nobenih posebnih dogodkov. Armada generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa: Južno od Bekas (Valeputna-cesta) smo odbili več ruskih sunkov. Ob cesti Valeputna so naše čete z naskokom zavzele rusko postojanko, za katere je napravil sovražnik pozneje brezvspešne močne protisunke, da bi jo zopet nazaj pridobil. Vjehati je bilo 23 častnikov in 1200 mož ter vpletenih 12 strojnih pušk, 6 metačev min in 2 topova.

Italijansko in albansko bojišče: Nobenih posebnih dogodkov.

Iz nemškega poročila.

Na francoskem bojišču nadaljuje sovražnik na severnem bregu Ancre po srditi artilerijski predpripravi svoje napade z močnimi infanterijskimi četami. Boj se je vso noč na celi fronti do Somme nadaljeval z izredno srditostjo.

Na macedonskem bojišču so bili italijanski napadi na višine vzhodno od Paralovega v kolenu Črne brez vspeha.

Naši zavzeli državni kolodvor pri Gorici.

Dodatno k poročilu o bojih dne 9. februarja pred Gorico se še poroča, da so naše čete tega dne z naskokom zavzele goriški državni kolodvor, ki leži samo pol kilometra vzhodno od Gorice. Dne 10. februarja so ga naši sicer za nekoliko časa zopet izpraznili, a nato zopet zavzeli in ga kljub srditim napadom obdržali v posesti. Naši so tako svojo črto pomaknili tik do mesta in že s puškimi strelji z lahkoto obvladujejo mesto. Borba za goriške vzhodne predmestne postojanke se nadaljuje z veliko resnostjo. Zavzeli smo tudi več strelskih jarkov med krajeva Tivoli in Sv. Marko. Naša artilerija je z zatvornim ognjem prizadela Lahom ogromne izgube.

Italijansko bojišče — najvažnejša fronta.

Ugledni italijanski general in zborni poveljnik Marazzi, ki je s svojim zborom zasedel svoj čas Gorico, je izjavil, da se naj avstrijske armade nikar ne podcenjuje. Marazzi pravi, da je italijansko bojišče za četverosporazum najvažnejša napadalna fronta. Krvavi napadi maršala Joffre Franciji niso prinesli odločitve. Na ruski fronti se ne more pričakovati uspeha. O Balkanu pa se še sedaj lahko reče, da je za četverosporazum izgubljen.

Na zahodu bo odločilna bitka.

Švicarski vojaški strokovnjaki so mnenja, da zbirajo Angleži na zahodnem delu francoske fronte proti Nemcem vedno nove rezerve in da imajo Angleži in Francozi tam zbranih že najmanj 3% milijona mož. Ta armada je baže pripravljena, da v spomladi z odločilnim sunkom prederne nemško bojno črto in tako privede sedanjo vojsko do odločitve. V Parizu in Londonu so prepričani, da bo koncem letošnjega poletja prišlo do konca vojske.

V desetih dneh potopljenih 200.000 ton.

Pariški list „Figaro“ poroča, da so P-čolni od 1. do 10. februarja potopili že 58 četverosporazumovih trgovskih in 32 nevtralnih trgovskih ladij. Poročilo iz Berlina pravi, da je samo 1 P-čoln potopil v Atlantskem Oceanu v enem dnevu 10 ladij, ki so bile obložene z žitom, soljo in premogom. Skupno se je potopilo od 1. do 10. februarja ladij z 200.000 tonami.

Koliko ladij so že P-čolni potopili?

Angleški admiral Beresford je izjavil, da je bilo od pričetka vojske do sedaj po P-čolnih potopljenih 4 milijone ton angleških ladij. 3 mil. ton so z novimi ladjami že nadomestili Lord Lytton je pa rekel med drugim: Anglija opravlja na morju policijsko službo, dočim igra Nemčija vlogo morskega roparja.

Gibanje za mir v Ameriki.

Iz Londona poročajo, da se v Ameriki vrši živahno gibanje za mir. K rojstnemu dnevu bivšega predsednika Združenih držav, Linkolna, se je v celi državi vršilo večje število shodov za mir.

Cene za les. Zveza velikih avstrijskih lesnih trgovin na Dunaju je sklenila sledeče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter do preklica: Hlodi (jelov, smrekov in borov les) 50–55 K, hlodi (bukov in hrastov les) 95–110 K, hrastove, bukove, sploh debele deske iz trdega lesa do 240 K. Otesani ali oglati žagan les (smreka, jelka, bor) 60–90 K, bukov, hrastov les 230–250 K. Za štajersko deželo so določene sledeče lesne cene: Mehki hlodi neotesani 45–55 K, oglati ali otesani mehki hlodi 75–100 K, trde deske 130–190 K.

Nove cene za sladkor. Vlada je določila nove cene za nadrobno prodajo sladkorja. Do 1. aprila so cene za 1 v pri kg nižje kot po 1. aprilu. Mariborsko glavarstvo je določilo za občine v neposrednji mariborski okolici sledeče cene: Za sladkor v velikih gradah do 1. aprila 1 K 24 v za 1 kg, po 1. aprilu 1 v več; za grude s 5 kg do 1. aprila 1 K 25 v, po 1. aprilu 1 v več; za male grudice do 1. aprila 1 K 26 v, po 1. aprilu 1 K 27 v; sladkor v kockah v zaboju do 1. aprila 1 K 30 v, po 1. aprilu 1 v več; kocke v zaboju do 1. aprila 1 K 28 v, po 1. aprilu 1 v več; sladkorna moka do 1. aprila 1 K 29 v, po 1. aprilu 1 v več; kristalni sladkor do 1. aprila 1 K 27 v, po 1. aprilu 1 v več. Za občine ob železnici in ki so od Maribora oddaljene samo nekaj kilometrov, so cene pri vseh vrstah za 1 v pri kilogramu višje; v zelo oddaljenih občinah pa smejo trgovci računati 3 v več kot v Mariboru in v okolici. Natančnejši seznam občin je razviden na lepakih, katere mora vsak trgovec imeti v svoji štacuni javno nabite.

5000 meterskih stotov olja iz sadnih pešk. V Nemčiji so leta 1916 zbrali 120.000 ton sadnih pešk, iz katerih so napravili do 5000 meterskih stotov ali 5000 hektolitrov izbornega jedilnega olja. Škoda, da gre v naših krajih vsako leto toliko sadnih pešk v izgubo!

Razne novice.

8 km dolg most. Mesto San Francisco in Oklahama v Severni Ameriki loči zaliv, ki je širok 8 km. Sedaj sta sklenila zastopa obeh mest, da zgradiča čez zaliv most, ki bo največji na celim svetu in bo stal 150 milijonov K. Most bodo začeli že kmalu graditi.

Kitajski Salomon. Neki kitajski mandarin je imel razsoditi o sledečem dogodku: Na bregu reke je stal slepec ter čakal, da ga kdo prenese preko vode. K reki je prišel trgovec, vračajoč se s sejma, kjer je prodal olje. Ponudil se je slepecu, da ga prenese čez vodo, ako mu slepec drži med tem torbo. Slepec je vzel torbo, v kateri je bil slišal žvenket denarja. Ko je trgovec na drugi strani reke posadil slepeca z ramen na tla, mu ta ni hotel vrniti torbe, temveč se je začel na ves glas dreti. Prihiteli so ljudje ter zgrabili trgovca kot navideznega roparja. Pred mandarinom je slepec tudi trdil, da mu je obtoženi hotel vzeti torbo s denarjem, dočim je trgovec kričal, da slepec laže, ker je torba njegova. Občinstvo je bilo seveda na strani reveža-slepeca. Mandarin je velel prinesiti posodo čiste vode, v katero je vrzel denar s torbe ter ga nekaj časa s palico mešal. Potem je vo do pregledal ter izrekel sodbo: „Denar je trgovčev, lažnjivemu slepecu pa jih naštejte 50 z batino!“ Ljudstvo se je čudilo, a mandarin ga je poučil: Le pogledajte, kako plavajo po vodi mastni kolobarji. Denar je trgovčev, ker si ga je zaslužil pri prodajanju mastnega olja!

Kruto drevo. Na otoku Kubi v Ameriki raste nenavadno drevo, ki ga domačini imenujejo Japung. Posebnost tega drevesa je, da raste v krošnji kakega drugega drevesa. Seme prinesejo ptiči ali veter. Ako pade seme med vlažno steblo, požene koreninice vanj in začne rasti. Kmalu prodro korenine kot niti skozi steblo prvočnega gostoljubnega drevesa. Korenine se razrastejo počasi do tal in začno potem same gnati mladike. Teh je toliko, da objemajo prvotno drevo kakor mreža; primejo se drevesa in pijejo iz njega hrano tako kruto, da sčasom prvotno drevo popolnoma zamore in kadar je izumrlo, raste mlajši nasilnik na istem mestu.

Tihotapstvo z bosanskim tobakom. Iz Zagreba poročajo: Kljub vsej strogosti oblasti na Hrvatskem še vedno cvete tihotapstvo z bosanskim tobakom. Zavitek srednje finega hercegovinskega tobaka 25 gramov, ki stane v Bosni 82 vin., tihotapeci prodajajo po Hrvatskem po 2 K 20 v. Zaprli so že celo vrsto tihotapecev.

Volkovi v strelskih jarkih. Na naši fronti na Rusko-Poljskem se je vsled letošnje izvanredno hude zime pojavilo toliko volkov, da izstradane zveri pridejo še celo v strelske jarke naših vojakov, kjer naši vojaki večkrat s strojnimi puškami streljajo nanje, le da jih v velikem številu uničijo.

79letni narednik na fronti. Z italijanske fronte so te dni spravili v vojaško bolnišnico v Arad na Ogrsko 79letnega narednika Jurija Musa, ki se je leta 1916 prostovoljno javil na fronto proti Italiji. Musa se je udeležil kot narednik 50. ogrskega pešpolka vojske proti Lahom že v bitki pri Solferinu pred več kakor 50 leti. Tudi njegova dva sina se borita na soški fronti.

Vesela natakarija in jezni gost. V Monakovem je neki gost daroval natakariji srečko, namesto napitnine. Čez nekaj dni je natakarija zadela na isto

srečko 20.000 mark. Natakarica je zelo vesela, gost pa baje jezen, da je tako lahkomišno daroval natakarici srečko.

Dopisi.

Maribor. Mestni magistrat razglasa, da bo v slučaju, če mesto ne bo dobilo premoga, plinarna v nekaterih dneh svoj obrat popolnoma ustavila. S plinom se sedaj skrajno štedi. Prodajalne se morajo zapreti že ob 6. uri zvečer, poulične svetilke se ne prižgejo, vsled česar vlada v mestu že v prvih nočnih urah tema. Zakaj se ne ustavi plinova razsvetljava v kino in gledališču?

Sv. Križ pri Mariboru. Tukajšnji velezaslužni mnogoletni cerkveni ključar Jakob Sternad, p. d. Špesar, je s svojo vrlo ženo v torek, dne 6. februarja, obhajal svojo zlato poroko. Vrlemu paru, v čigar hiši je zlati jubilar „Slovenski Gospodar“ od početka sem vedno ljub gost, daj ljubi Bog včakati še biserne jubilej zakonskega življenja! Zlatoporočni svatje so darovali za Rdeč križ 70 K.

Hoče. Katoliško bralno in gospodarsko društvo v Hočah priredi v nedeljo, dne 18. februarja v prostorih g. Pfeifer ob treh popoldne in zvečer ob sedmih gledališko igro „Nežka z Bleda.“ Pridite prav mnogoštevilno!

Pivola pri Hočah. Dne 8. februarja je umrl posestnik Jurij Šunko. Bil je dober katoličan in dolgoletni naročnik „Slov. Gospodarja.“ Večna luč naj mu svetli!

Rače. Kmetijska zadruga v Račjem vabi k svojem običnemu zboru, ki se bo vršil v nedeljo, dne 25. svečana, ob 8. uri zjutraj, v prostorih Posojilnice v Slivnici. Dnevni red: 1. Poročilo o računskem zaključku. 2. Slučajnosti. — Načelstvo.

Selnica ob Dravi. Umrla je pošena mladenka Trezika Čepe v najlepšem cvetju svoje mladosti, še komaj 19 let stara. Po dolgi bolezni je šla iz tega sveta. Nebeški ženin jo je poklical k sebi. Naj počiva v miru!

Sv. Jakob v Slov. gor. Naši ljudje so zelo hvaležni mariborskemu okrajnemu glavarstvu, da je tudi na kmetijske občine sladkor tako razdelilo, da ga vsaj za silo dobimo. Dokler so mariborski trgovci sami oddajali sladkor, so dobili trgovci na deželi, n. pr. naš Arnuz, Zinauer, Sabeder in drugi samo po 50 kg na mesec. Kaj so nam koristile karte, ko pa sladkorja ni bilo iz Maribora. Še za bolne in stare ljudi in otroke ga nismo dobili. Uboge žene so dan za dnevom v najslabšem vremenu in najhujšem blatu romale v tri do štiri ure oddaljeni Maribor, a so kljub velikim prošnjam dobile navadno nič ali pa le po četrt do pol kg sladkorja. Koliko nepotrebnih potov so imeli ljudje in koliko dragega časa so zapravili! Revnice so navadno lačne romale od trgovine do trgovine, se tam nastavlale in prišle še le pozno zvečer utrujene domov. Vdaj, ko daje glavarstvo potrebni sladkor našim domačim trgovcem, je bolje. Prosimo, da bi to tudi v bodoče tako ostalo!

Sv. Trojica v Slov. gor. V sredo, dne 7. februarja, je po kratki bolezni (pljučnici) umrl tukajšnji občesplošni veleposestnik g. Jožef Klemenčič, star 68 let. Rajni je bil vzor vrlega in poštenega katoliško-narodnega Slovence; 34 let je bil cerkveni ključar tukajšnje romarske cerkve, tretjerednik sv. Frančiška ter globokovernega katoliškega prepričanja. Radi svojega mirnega, ljubeznivega in trdnega značaja ga je vse spoštovalo ter je bila Klemenčičeva hiša ne le v sosesčini, ampak tudi daleč naokoli visoko čislana. Celu svoje življenje je posvetil delu, in neumorno skrbel za blagostanje svojih otrok, ki jih je vzgojil v verskem in narodnem duhu. Najstarejši sin, o. Pelagij, je frančiškanski gvardijan v St. Hipolitu na Nižjem Avstrijskem, drugi Anton poštni uradnik in hišni posestnik v Mariboru, hčerka Anica je doma ter vodi skrbno gospodinjstvo, najmlajši Valentin je sedaj pri vojaki, narednik 47. pešpolka, kojega tretje odlikovanje, srebrno kolajno I. vrste, še je rajni videl na smrtni postelji. Pogreb, ki ga je vodil sin ob asistenci štirih domačih duhovnikov, se je vršil v soboto, dne 10. februarja, predpoldan. Velika množica ljudstva je bila dokaz njegove priljubljenosti. Blagumu pokojniku svetila večna luč, žalostnim otrokom ki so še le pred štirimi leti zgubili tudi mater, naše globoko sožalje!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Veleposestniki Marija Lukovnjak in Ana Fras v Okoslavcih, ki sta si bili skoraj sosed, sta se obe v enem tednu preselili v večnost k Bogu. Marija Lukovnjak je bila samo dva meseca bolana, Ana Fras pa osem let. Obe dve imata sine na bojišču in v ruskem vjetništvu. Bili sta skupni šolarci in dobri prijatelji. Stari sta bili obedve po 62 let. Rajni sta bili jako poštene, prijazni in skrbni ženi. Sprevideni sta bili obe s sv. zakramenti. Naj v miru počivata in večna luč naj jima svetli!

Tinje pri Slov. Bistrici. Gospod urednik! Ali je res, da v bodoče naši trgovci ne bodo več dobivali sladkorja od okrajnega glavarstva kakor dosedaj? In zakaj ne? Sedaj smo vsaj za silo preskrbljeni s tem potrebnim blagom. Trgovka Rozman dobiva za tinski šolski okoliš po 400 kg, kar dokaj zadostuje našim potrebam. Poprej pa sladkorja že mesece in mesece nismo videli, ker ga mestni trojci niso dali na deželo, ampak so hoteli, da bi morali kmetijski in viničarski ljudje hoditi mnogo ur daleč ponj. Prosimo, pojasnite na merodajnem mestu,

da naj nam še tudi v bodoče okrajno glavarstvo da sladkor. — Odgovor uredništva: Po našem mnenju bo še tudi v bodoče ostalo pri sedani razdelitvi sladkorja, ki je edino pravična.

Galicija pri Žaleu. Dolgotrajni nalivi v mesecu januarju so tu povzročili velike plazove, ki so napravili velike škode v Hramšah, na Zavrhu in pri Sv. Jungerti. V Podgori pa je velikanski plaz popolnoma uničil vsa poslopja posestnika Jožefa Antloga p. d. Fižolek. V temni noči, v najhujšem nalivu, so morali ljudje in živina bežati iz podirajočih se stenovališč. — Sedaj pa pritiska mraz, da je kar joi! Mnogi ljudje nimajo niti najpotrebnejšega obnvala. Drugod dajo svinjske kože udelati v usnje, kar bi bilo tudi za celjski okraj nasvetovati. Celi ptujski in mariborski okraj podelava svinjske kože v usnje, in kar je posebno sedaj velike važnosti: tudi v podplata, od starejših, vsaj triletnih svinj! Ljudje božji, poskusite tudi pri nas! — Bučno seme drugod podelavajo v dragoceno domače olje, v celjskem okraju pa ne. V Velenju, v Framu in drugod pa izdelujejo imenitno bučno olje! Poskusite, poskusite, gotovo mi pritrđite!

Ljubno. Kmetijska podružnica ima svoj redni občni zbor dne 25. februarja, po poznem sv. opravi lu v cerkveni hiši.

Ljubno. Bralno društvo ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 18. t. m., popoldne ob eni uri v cerkveni hiši.

Pesje pri Velenju. V nedeljo, dne 18. svečana, popoldne, bodo priredili škalski in velenjski diletantje pri g. Marija Cingler dve gledališki predstavi in sicer: „Kako je srečen po božji volji zakonski stan“, druga pa: „Pot do srca.“ Po predstavi je zabavni večer s petjem mešanega zbora, saljivo dražbo in pošto ter prosto zabavo. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Ves čisti dobiček je namenjen za vojne namene. Ugodna zveza z vlaki za odhod in prihod.

Šoštanj. Saleška Citalnica priredi na pustno nedeljo, ob 3. uri popoldne, v hotelu „Avstrija“ burko s petjem v treh dejanjih in s predigro „Lumpacij Vagabundus, ali: Zankirno trojico“ v prid vdovam in sirotam padlih vojakov šoštanjkega okraja. Zadnja naša prireditev je v isti namen vrgla čez 300 kron, kateri znesek se je kot posebni sklad izročil okrajnemu glavarstvu v podporo najbolj prizadetim.

Laško. Izobraževalno društvo v Laškem ima v nedeljo, dne 25. februarja, po prvem sv. opravi lu, svoj redni občni zbor. Prijatelji društva, pridite!

Brežice. Potres je napravil mnogo škode na tukajšnjih cerkvah, ki so vse zaprte. Služba božja se vrši na župnijskem dvorišču, na podu. Najbolj poškodovana je romarska cerkev sv. Roka. Morala se bo popolnoma podreti, ista usoda bo najbrž zadela tudi frančiškanski samostan. Očetje frančiškani so se večinoma izselili. — Silno veliko škode je napravil potres v brežiški okoliici, ki spada pod občino Zakot. Ta slovenska občina trpi še veliko večjo škodo, kakor mestna občina. Vojake se naj da v pomoč posebno kmetom, ki nimajo skoro nobenih delavskih moči pri hiši. Na to opozarjamo naše merodajne činitelje. — Dostavek uredništva: Dobivamo poročila, v katerih se naši kmetijski ljudje iz okolice bridko pritožujejo, da se za nje le prav malo skrbi, čeprav so trpeli največjo škodo.

Listnina uredništva.

Ljutomer: Pritožite se, da se vam od glavarstva predpisuje, da dajete beguncem živež, drva, seno in slamo. Posebno vam je hudo zaradi drv, ker jih sami nimate dovolj, in zaradi sena, ker si begunci sedaj živino kupujejo, a vi jo morate prodajati. Kaj storiti? — Odgovor: Krščanska in državljanska dolžnost je, da pomagate bližnjemu, če je v sili. Nato je treba vedno misliti. Toda glavarstvo gotovo ne predpisuje oddaje za begunce, ker za to nima pravice. Dajate se samo za vojaštvo po zakonu določene. Če pa vendar, potem naredite priziv na namestništvo in recite, da ste voljni prodati beguncem drva, ako si jih sami nasekajo v gozdu. Sena in slame pa beguncem niste dolžni dati, ako je nimate niti za se dovolj a begunci, da bi si sedaj z ozrom na Vaše dajatve živino kupovali. Zupani se morajo tudi ganiti. — J. L. v L. Kaj je z lojem? Odgovor: Stvar leži pri namestniku, ki je ne reši. Vemo, da ubogi ljudje strašno trpijo zaradi pomanjkanja masti. Saj je loj za mast bolj potreben, nego za mlo. — Vprašalec glede lesnih cen: Cene za les, ki jih priobčujemo v „Slov. Gospodarju“, posnamemo po poročilih, ki jih priobčuje dunajska zveza avstrijskih lesnih trgovin. — Vrhole: Vsak trgovec mora imeti javno nabite take cene. Ako ne, se lahko pritožite na glavarstvo. — Videm (Posojilnica) in drugi inšerentje: Inšerate, ki jih dobimo še le v sredo, ne moremo več priobčiti. Pridite v prihodujo številko. — Ljubčna in Vinogradnik: Prepozno za to številko. — Lohen: Vreče vam mora vrniti. Pritožbo na glavarstvo in namestnijo.

Loterijske številke.

Trst, dne 7. februarja 1917: 76 56 71 83 58
Dunaj, dne 10. februarja 1917: 39 87 55 13 88

Mala naznanila.

Malo posestvo, obstoječe iz novonasaženega vinograda, kateri že rodi, dve lepi njivi, velik sadonosnik, kjer prirase za 4 glave živine krme. Poslopje v najboljšem stanu, nova preša, lepa klet z vinsko posodo. Studenec z dobro vodo pred hišo. Posestvo se nahaja pri Sv. Petru blizu Maribora. Cena 13 000 kron, kakor leži in stoji. Vprašanja na upravništvo Slov. Gosp. pod „malo posestvo št. 118.“

Sprejme se takoj učence pri g. Koren Anton, kovski mojster, Šminklavž p. Hoče. 123

Izgubila se je srebrna cigaretna šatulja. Odda se proti dobremu plačilu na policiji v Mariboru. 122

Kupim posestvo, gostilno, trgovino ali ekonomijo. Kdo bi prodal, naj mi blagovolj naznaniti. Ant. Prištovnik, Wiesengasse 8, Studenci p. Mariboru. 121

Kola, malo rabljena, v dobrem stanu ali nova kola z garicami in kolničami in ročice, ki nosijo eden polovjak, kupi takoj trgovec Vršič v Ljutomeru. 120

Viničar, ki se razume na ameriške vinograde ter je zanesljiv delavec in ume tudi nemški, ima 2 delavski moči, večletna spričevala, se takoj sprejme. Vpraša se v župnišču Hengsberg pri Wildonu na Srednjem Staj. 104

Kovači pozor!

V Hotinji vasi p. Slivnica pri Mariboru se sprejme kovač, tudi invalid. Nekaj orodja se dobi v vasi. Mesto stalno z dobrim zaslužkom. Blizu železniška postaja. Najboljša zveza z Mariborom. Oglasiti se je pri občinskem uradu v Hotinji vasi, p. Slivnica. 101

Deklica 18 let stara, izučena šivilja, želi nastopiti takoj kakšno službo v Celju oziroma v bližini, kot šivilja ali v kakšno trgovino. Naslov v upravništvo pod št. 114.

Sprejem dekle, snažno, pošteno, staro okrog 40 let, katere razume nekaj gospodinjstva in svinjereje, ter zna dobro molzti. Ponudbe na: Paromlin Majdič, Celje. 112

Domače mline (železne žrnje), s katerimi lahko vsak otrok vsako vrsto žita melje, preskrbi Janez Dajčman, posestnik v Selnici ob Muri, p. St. Ilj v Slov. gor. 109

Kdo kaj ve?

Svojega brata Alojza Dornik pogrešam že od 20. decembra 1914. Sel je v Galicijo. Služil je pri ljubljanskem pešpolku št. 27. Če kdo kaj ve o njem, naj sporoči njegovega brata Francu Dorniku, doma pri Sv. Jederti, pošta Laški trg, Stajersko. 101

Kdo ima stare dopisnice pod streho.

Nabiralci poštnih znamk dobro plača stara pisma, račune, pisemske in časniške ovitke, pošne dopisnice, pisemske dopisnice itd. ter znamke iz let 1840 do 1870. Ponudbe pod naslovom „Sammeler L 227“ na posredovalnico Jos. A. Kienreich, Gradec, Sackstr. 4—6.

Vojaške ure napestnice

niklaste ali iz jekla K 10—14— in 18 K, s radium svetlobno ploščo K 14—18—22, s la. kolesjem K 24—30—, s radium svetlobno ploščo K 28—32—, 36—, s precizijakim kolesjem K 50—, srebrna ura s nategljivo zapestnico K 26—, 30—, slata ura s nategljivo zapestnico K 30—, 100—, 5 letno jamstvo. Zamenjava dovoljena, ali pa donar nazaj. Poročila se proti povzetju; na bojišče proti prejetemu nakazilu denarja poleg 30 v za poštno

Prva tovarna ur

Ivan Konrad.
e. t. k. dvorni dobavitelj v Brnu, 608 na Četkan. 20

Iščem za večjo meščansko hišo pošteno delavno dekle, katere je v vseh poljedelskih in hišnih delih izveščana in zanesljiva. Vstop čim prej. Vpraša se pri gospej Mahač, posredovalnica za službe, Ptuj. 115

Sprejme se takoj močen fant-učence z dobro šolsko izobrazbo v trgovino pri Antonu v Cvetku v Podčetrtku. Prednost imajo isti, ki so se že nekaj časa učili. 106

Posestvo je na prodaj v Sodni vasi 19, fara Sv. Ema blizu glavne ceste, za ceno 4000 K; dve veliki njivi, košnja in precejšnja hosta. Zidano hišno poslopje in hlev z velikim dvoriščem. Natančnejša pojasnila se pisмено ali ustmeno zvedo pri posestniku Matevžu Strašek, Sv. Ema, p. Pristava, Staj. 105

5 leten fant se da za svojega. Naslov: Marija Gosak, Reiserstr. 13, Maribor. 118

Zahvala.

Za premnogo dokaze iskrenega sočutja povodom nepričakovane in prežgodnje izgube našega preljubega, prešernega, dobrega očeta, oziroma tasta, starega očeta gospoda

Jožefa Klemenčič-a,

veleposestnika itd.,

izrekamo tem potem našo prisrčno zahvalo.

Posebau zahvalo pa smo dolžni preč. duhovščini, sorodnikom, sosedom, zlasti rodb. Ferd. Gobob za krasen venec, pev-kemu zboru za mlo petje pri hiši, v cerkvi in ob grobu, udom-trejerednikom, delavcem ter sploh vsem prijateljem in znancem od daleč in blizu, ki so spremili nepozabnega pokojnika k večnemu počtku.

Sv. Trojica v Slov. goricah,
dne 11. svečana 1917.

118

Zalnoči ostali.

Potrti najglobokeše žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naša predobra in iskreno ljubljena soproga, mati, sestra in teta gospa

Neža Robek, roj. Mirt

dne 7. svečana ob 1/28 uri zvečer, po dolgi mučni bolezni, previdena s svetotajstvi, mirov v Gospodu zaspala.

Pogreb preblage rajne je bil v petek, dne 9. svečana ob 1/24. uri popoldn iz hiše žalosti na pokopališče v Sevnici. Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Sevnici. Prežago rajnko priporočamo v blag spomin in molitev!

Sevnica, dne 9. svečana 1917.

119

Zalnoči ostali.

Preparato se delgovi pri drugih novih in obstoje-
 progah na osnovi in temelju in izrednih okoli-
 nostih, ki jih povzročajo, zaradi tega pa

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

sprejema hranilne vloge od vsakega, in jih obrestuje po

4%

Za nalaganje denarja po pošti se na razpola gopolnožnice c. kr. poštne hranilnice na Dunaju št. 92.465. Rentni davek plačuje zadruga sama

Posojila daje

članom na vknjižbo, na poročstvo in zastavo pod zelo ugodnimi pogoji. Vknjižbo in drugo zemljiščno izpeljavo izvršuje posojilnica sama brezplačno; stranka plača le koleke.

Uradne ure

vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

„Hotel Beli vol“, Graška (cesarja Viljema) cesta št. 9.

MILO

dobivate

v specialni trgovini za mleko

Milan Hočevnar

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 30.

Istotam tudi sveče, krema za čevlje, toaletna mila, pralni praški, itd. na debelo in drobno!

Močan učenec se sprejema v ml. zavodu, Kaiserstrasse št. 18. Maribor.

Močan in priden pekovski učenec se sprejema takoj pri g. Kotnik pekarni. Maribor. Tegethoffova ul. 81. Taki kiso se že učili imajo prednost.

Stara močnejša kmetka dekla za hišo, vrt in malo poljakega dela se sprejema v trgovski hiši blizu Maribora. Naznanila na upravnistvo „Slov. Gospodarja“ pod „Dekla št. 81.“

Studenčna sesalka

popolna priprava, 24 m dolge macesnove cevi, in st. denčna omara, se samanja za voz sena, slame ali dva vosova steloje. Pojasnila v pisarni kmetijske podružnice Maribor, Silerjeva cesta št. 8.

Seno in slamo

kupuje Zadruga v Račah. 646 d

Vsako množino vreč

kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

Nobenega zobobola več.

Nobenih neč brez spanja. Sredstvo „Fides“ zmanjšuje bol pri vseh zobobolih, kakor tudi pri najbolj trdovratnem, revmatičnem zobobolu, kjer so že vsa druga sredstva bila zaman. Ako ni uspeha, se pošlje denar nazaj. Cena K 1.50, 3 škatljice K 4.—. Nobenega karana za zobovih več! Srečnobelo zobovje se doseže s sredstvom „Xirisova voda za zobe“ Takojšnji uspeh. Cena 2 K; 3 steklenice K 5. Komeny, Košice (Kaschau), I. Postfach 12/20, Ogrsko. 2 H. Sch.

Vaše svinje

morajo biti hitro debele in mastne, krave morajo dati več mleka, kokoši morajo leči mogo jajc, ako jim redno dajete

Barthelovo klajno apno.

primešano v hrano. 5 kg za poskušnjo K 4.50 od Dunaja. 50 kg K 38 od skladišča v Mariboru proti predplačilu. Cene niso obvezne. Mihael Barthel & Co. Dunaj, X/I. Siccardsburggasse 44 (Tvrška ustanovlj. 1781.)

Pozor, gospodinje!

Olje

n. jlineje, samizno, garantirano očiščeno, zdravniško priporočeno za vsakovrstne solate, se dobi v praških za 11 K 130 za 21 K 250 za 20 zavitev po 11 K 24— za 100 zavitev po 11 K 110—. Razpošilja Rudolf Abčan v Zagorju ob Savi. Gospodinje se opozarjajo na to najnovejšo iznajdbo finega namaznega olja, katero je v teh časih nezdrave in slabe prehrane prebavo pospešuje, zdravniško priporočeno sredstvo.

Cela oprava za

valjčni mlin

z dvema strojema se takoj ugodno odda. Ogleda se lahko vsaki čas pri trgovcu Maks Cukala, Št. Jurij ob Taboru.

Mleko

kupujem po najvišjih cenah vsako množino. Posoda za prevažanje mleka sam preskrbim. Mesta za zbiranje mleka uredim na lastne stroške in v vsaki ekelici. Cenj. ponudbe in dopise sprejema Adolf Bernhard, I. Mariborska mlekaria Maribor, Loroška ulica 10.

Otvoritev kleparske obrti!

Usojam si uludno naznaniti, da sem v Mariboru, Grajska ulica št. 28, (Burggasse) otvoril dobro opremljeno

kleparsko delavnico.

Prevzamem v izvršitev vsa v moje stroko spadajoča nova dela kakor tudi popravila Z velespoštovanjem

Makso Ussar,

koncesijonirana inštalaterska obrt za naprave plinovitih in vodovodnih naprav.

Ugodna kupčija.

Proda se na javni dražbi dne 22. februarja dopoldne ob 10. uri pri okrajni sodnji v Slovenski Bistrici zemljišče vl. št. 49 d v Gornja Bistrica, ki sestoji iz hišnega in gospodarskega poslopja, zemljiških in gorških parcel v površinski meri 17 oralov. Dražbene pogoje si kupci lahko pregledajo pri c. kr. okrajni sodnji v Slov. Bistrici.

Kupim

domačo slivovko...
čebelni vosek...
vinski kamen...

vsako množino po najvišji ceni. Ponudbe naj se pošljejo: Iv. Štrec, trg., Maribor, Tegethoffova ul. 57.

Vinčar se sprejema. Nastop takoj Amalija Lorber, Sv. Peter pri Mariboru. Vpraša se Freihansgasse št. 6 Maribor.

Velik-mesarski pes se je našel. Rjave barve in mal belo. Marjeta Neuvirth, Ruperce št. 6 p. št. Marjeta ob Pannici.

Kuharica želi spremeniti službo, gre tudi v kuhinjo šupnišče. Naslov v upravnistvu Slov. Gospodarja št. 74.

Kislo zelje, belo repo,

kupuje trgovina Poš, Maribor, Koroška cesta 20.

Vinogradniki pozor!

Na suho cepljene trte so na prodaj, same najboljše rodovitne vrste in sicer I. vrste. Vse trte so cepljene na Riparia Portalis in Göthe št. 9. Cepljene trte so zelo močne in lepe. Trte so popolnoma zaraščene in jako lepo vkoreninjene, zakar se jamči. Dobijo se tudi cepljene trte posebno močne (I. 1915). Cena po dogovoru. Kder si hoče naročiti zelo močne in lepe trte naj se blagovoli ogledati pismeno ali ustmeno pri Francu Slodnjak, trtnar v Rottmanu, pošta Juršinci pri Ptuj (Spod. Štajersko).

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je K 1.20. O dobrem odnakuanju teh kapljic imam mnogo priznanih in povalnih pismen. F. Prull, mestna lekarna „pri c. kr. orlu“ Maribor, Glavni trg št. 15.

Nisem verjel, da bi te kapljice kaj pomagale. Sedaj ko sem se prepričal, da res pomagajo, vam izrokam lepo hvalo, ter priporočam to zdravilo vsem svinjarojem. Prosim, pošljite mi spet svinjskih kapljic na rdečico in sicer hitro kakor naredite 6 steklenic. 6 poudarjenih škrojav.

Brednja vas, dne 6. avgusta 1918.

Vojno zavarovanje.

Vojaki zamorejo se dali zavarovati za slučaj smrti in za slučaj, da se vrnejo iz vojske bolani, pohabljeni, sploh invalidni. Če se vojak zavaruje za slučaj smrti, izplača se zavarovana svota njegovim sorodnikom; če se pa vrne iz vojske bolan, se pa izplača. Ženam se priporoča, da svoje može zavarujejo za oba slučaja. Starsi in varuhi naj ne doletne vojake v prvi vrsti zavarujejo za slučaj pohabljenosti (invaliditete), da jim na ta način zagotovijo denarno pomoč (boljšo prihodnost).

Za nedoletne vojake se v tem oziru briga c. kr. sodnja. Vsled tega vabi sodnja starše in varuhe nedoletnih vojakov, da se oglasijo zanesljivo eno prihodnjih nedelj predpoldne od 9. do 12. ure v pisarni št. 1, kjer se potrebno ukrene.

C. kr. okrajna sodnja v Št. Lenartu v Slov. gor. dne 20. prosinca 1917.

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva, Maribor, Koroška cesta 10. Darujte zanj vse zgodovinsko važne predmete, osobito vojne spomine.

Zahvala.

Ob britki izgubi našega ljubega očeta

Jerneja Golob,

gostilničarja v Novi vasi pri Sv. Marku,

ki so dne 16. jan. t. l. ob 6. uri zvečer po mučni bolezni v 67. l. svoje starosti sprevideni s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspali, se iskreno najprej zahvalimo č. g. kaplanu Ivanu Altelsku za večkratni obisk v bolezni in za vodstvo pogreba, velenj, nčiteljstvu, blagin sorodnikom in p. n. občinstvu in vsem ki so jih spremili v tako slabem vremenu mnogoštevilno k večnemu počitku.

Žalujoča brata Leopold in Jožef, sina (pri vojakihi).